

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm X. Considerauimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

CAPITVLVM X.

Confiderauimus.

PARAPHRASIS.

Cum ecclesie cuiusdam Canonici in Prælati electione versarentur, quidam alij ex Canonici se opposuerunt, appellantes ad Sedem Apostolicam, eò quòd electio non rectè institueretur: Verùm Canonici illi, posthabita appellatione, nihilominus processerunt, & Ioannem Frontinum elegerunt. Alij verò seorsim conuenientes, nondum cassata illa priore electione, in alium suffragia sua contulerunt. His intellectis, Alexander III. iudicauit, neutram earum electionum consistere debere: Prior enim illa rescindi debet, quia post appellationem interpositam, & contra tenorem priuilegiorum ecclesie illius peracta. Posterior autem infirma censetur, quia & post interpositam appellationem, & priore illa electione nondum cassatâ, instituta fuit. Quare Pontifex Canonici liberam potestatem facit iterum conueniendi ad personam idoneam faciendam electionem, ita vt prius electorum fama illæsa permaneat; imò, vt de nouo, secundum aliam formam, & obseruatis ecclesie illius priuilegijs, vnus eorum eligi queat.

SUMMARIVM.

1. *Qua post appellationem extraiudiciale gesta sunt, non sunt ipso iure irrita, sed veluti suspensa.*
2. *Si electio prius peracta ipso iure valuit, tamen si ob defectum aliquem, vel omissionem solemnitatem rescindi debeat; posterior electio, que ante cassationem prioris celebrata fuit, ipso iure irrita est.*
3. *Electores non ob quodlibet vitium aut defectum in electione admissum iure electionis pro ea vice priuati sunt, sed tantum si indignum scienter eligant. alius ad aliam electionem progredi possunt.*

4. *Si electio alicuius cassata sit non ob vitium persone, sed ob non seruatum formam, aliamue causam, electus iterum eligi, aut promoueri potest siue in alia ecclesia, siue in eadem.*
5. *Potest ex iusta causa, v. g. publici scandali vitandi prohiberi, ne certa persona eligatur, etsi ea absolute loquendo capax & digna foret.*

NOTANDVM I. Quæ post interpositam appellationem extraiudicalem (v. g. ne in electione Prælati procedatur, quia canonica nõ sit) gesta sunt, non sunt ipso iure irrita: sed veluti suspensa: quia à Superiore, si appellationem legitimam esse pronuntiauit, irritari debent. Ita sumitur ex hoc c. iun. Gl. ver. appellationem, Abb. hic n. 1. vbi monet, aduertendum esse, num appellatio fiat à parte, vt hic; an verò à iudice, licet extra iudiciũ: hæc enim appellatio parit effectum suspensiuum, Quæ de re dicitur in c. cum nobis 19. hoc tit.

NOTANDVM II. Si electio prius peracta ipso iure valuit, tamen si ob defectum aliquem, vel omissionem solemnitatem (quia v. g. contra statutum, aut accepti priuilegij formam peracta fuit) rescindi debeat, posterior electio, quæ ante cassationem prioris celebrata fuit, ipso iure irrita est. Ita Gl. recepta ver. appellationem.

NOTANDVM III. Electores non ob quodlibet vitium, aut defectum in electione admissum, iure electionis pro ea vice priuati sunt; sed tantum si indignum scienter eligant: Aliquin verò permittitur illis, vt, si electio ob aliquam causam irrita sit, vel rescissa, ad aliam electionem accedant, vt constat ex c. si electio 26. hoc tit. in 6. Sed alia ratio est in electoribus compromissarijs: hi enim cum eligendi potestatem in seipsis iure proprio radicatum non habeant, sed concessam ab alijs pro vnâ vice, postquam semel electionem fecerunt, siue bene siue malè, functi sunt officio suo, ait Gl. in c. causam 8. ver. recipi, hoc tit. & habetur in c. cum compromissarius 37. eod. tit. in 6. Videri potest Abb. in cit. c. causam n. 10.

- 4 NOTANDVM IV. Si electio alicuius cassata sit non ob vitium personæ, sed ob non seruatum formam, aliamue causam, electus iterum eligi, aut promoueri potest, siue in alia ecclesia, siue in eadem, cap. super eo 12. hoc tit. Papa tamen, ad amouendam dissidij causam, noluit permitttere, vt vnus ex his in discordia electis ea vice promoueretur, sicuti notauit Gl. fin. ver. *præter istam ecclesiam* *ordinacionem*. Quare Abb. hic circa eandem Gl. inquit aduertendum, posse esse istam, v.g. publici scandali vitandi, causam, ob quam prohibeat Superior, ne certa persona, etsi ea absolute loquendo capax & digna sit, eligatur.

CAPITVLVM XI.

Suffraganeis.

PARAPHRASIS.

Episcopi suffraganei ad mandatum Metropolitanum sui, postquam is confirmatus est, tamen pallium à Sede Apostolica nondum acceperit, Coëpiscopum consecrare non prohibentur.

SUMMARIVM.

1. Archiepiscopus post confirmationem, etsi nondum pallium acceperit (sed nec consecratus sit) exercere potest ea, quæ iurisdictionis sunt, adeoque potest committere facultatem ordinandi, & consecrandi Coëpiscopum suis suffraganeis.
2. Si Metropolitanus ultra tres menses post confirmationem & consecrationem pallium non petat, premissis canonicis monitionibus dignitate priuandus est, & consecrationes Episcoporum à Suffraganeis, cum consilio Rom. Pontificis, peragende.

NOTANDVM I. Archiepiscopus, qui est veluti Dux, seu Princeps inter Coëpiscopos provincie suæ, alio nomine Metropolitanus appellatur, siue à *μετρος*, id est, mensurâ aut numero: Nam sicuti provincia decem, aut vndecim ciuitates continet, ita Archiepiscopus decem, aut vndecim Suffraganeis seu Coëpiscopis præesse debet, sicuti

antiquam distributionem, c. 2. causa 6. q. 3. Siue, quod magis placet, à *μετρος* quia Archiepiscopus in ciuitate metropoli, id est, præcipua ac veluti matre aliarum in provincia, l. vn. C. de Metropoli Beryto lib. 11. ecclesie suæ sedem habet. Et hanc deriuationem sequitur Petr. Gregor. Tholosanus lib. 15. synagm. cap. 11. n. 4. Ioan. Passeratius ver. *μετρος*, ex Budo, & Thucydide.

NOTANDVM II. Archiepiscopus post confirmationem electionis suæ, etsi nondum pallium acceperit, (sed nec consecratus sit) exercere potest ea, quæ sunt iurisdictionis, adeoque ordinandi, & consecrandi Coëpiscopos facultatem committere Suffraganeis suis. Ita textus huius c. prout eum DD. communiter intelligunt. Simili ratione Episcopus confirmatus, etsi sacerdos non sit, absoluendi tamen à peccatis potestatem alteri sacerdoti committere potest: quia eiusmodi commissio seu delegatio non ordinis, sed iurisdictionis actus est: Et Sede Episcopali vacante, Capitulum Cathedrale licentiam ordinandi clericos dicecesis alteri Episcopo committere potest, spectato iure antiquo c. cum nullus, de tempor. ordinat. in 6. vbi de hoc dicam.

Huic verò doctrinæ aduersari videtur reg. 72. in 6. *Qui facit per alium, perinde est, ac si faciat per seipsum*. Exinde alia regula colligitur apud Ioan. Andr. hic. *Quod aliquis per se facere non potest, id nec per alium potest*. Deinde, quod in cap. 1. d. 100. habeatur, impediri ac differri Suffraganeorum ordinationem, si Metropolitanus pallium à Sede Apostolica non accipiat. Hæ obiectiones adeo magni momenti quibusdam Canonistis videbantur, vt hanc decretalem rejicerent, vti videre est in Gl. in c. 1. de transl. Episc. ver. confirmasse. Sed non rectè: Facile enim respondetur ad allegatas regulas cum Abb. hic n. 1. & in c. 1. num. 6. & 10. de transl. episc. Azor tom. 2. lib. 3. cap. 29. quæst. 7. Eas locum habere, si commissarius, seu is cui commissio fit, agat iure & auctoritate contentis: Tum verum est, quod de mandari aliquid non possit, nisi mandans ius habeat per se faciendi; quia nemo dat, quod non habet; Et reg.